

[Kirsten Jacobsen]

Socialdemokratiet står jo selv bag reglerne om, i hvilke kommuner og efter hvilke regler der kan oprettes huslejenævn, så jeg går ud fra, at Socialdemokratiets omsorg for lejerne i den almennyttige sektor ikke vil være afhængig af, at man skal have hele boligområdet ind under huslejenævnreglerne. Men det må vi se på i udvalget.

Jeg synes i hvert fald, det er positivt, at næsten hele Folketinget mener, det er en god idé, at også lejerne i den almennyttige sektor får et sted at gå hen og klage, såfremt de føler, at de får nogle huslejestigninger, som ikke er rimeligt begrundet i den lov, der gælder for deres område.

(Kort bemærkning).

Grete Skødts (S):

For at der ikke skal hænge nogen misforståelser i luften, vil jeg blot gentage, hvad jeg sagde i min ordførertale: Hvis der skal indføres klageadgang, skal det være i alle kommuner, ikke kun dér, hvor man i forvejen har huslejenævn. Så vi er ikke så uenige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en folkeskolekommission.

Af Pernille Forchhammer (S) m.fl.
(Fremsat 7/2 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Socialdemokratiet mener, at der bør nedsættes en kommission for at sikre Folketinget en grundig debat og et sikkert beslutningsgrundlag, før vi gennemfører en reform af folkeskolen. Regeringen er enig med Socialdemokratiet i, at det er vigtigt, at vi får en grundig debat om folkeskolen som helhed, inden vi vedtager, hvordan den fremtidige folkeskole skal se ud.

Vi mener imidlertid, at den debat allerede er godt i gang. Vi startede for jul med en forespørgselsdebat, der mundede ud i afholdelse af en konference om folkeskolens prøver og intern evaluering den 3. februar med deltagelse af bl.a. Folketingets Uddannelsesudvalg. I slutningen af januar havde vi her i folketingsalen en debat i forbindelse med førstebehandlingen af det radikale forslag til folketingsbeslutning om opfølgning af udviklingsprogrammet og SF's forslag om et program for videreudvikling og internationalisering af folkeskolen.

Så for mig at se er vi her i Folketinget allerede så godt i gang med at sikre os et beslutningsgrundlag, at det ikke er nødvendigt at vente til juni med at starte debatten. Og vi mener heller ikke, det er nødvendigt med en folkeskolekommission.

Vores forslag til en ny folkeskolelov er som bekendt blevet fremsat i går, og det er regeringens håb, at vi kan træffe beslutning om den fremtidige folkeskole på et så tilpas tidligt tidspunkt, at visse af bestemmelserne kan nå at træde i kraft allerede i skoleåret 1993-94.

Jeg synes derfor, det er vigtigt, at vi nu uden ophold fortsætter de drøftelser, der er i gang. Det gør ikke noget, at drøftelserne strækker sig hen over sommeren, men jeg synes, at Folketingets partier skylder brugerne af fremtidens folkeskole at melde ud nu i dette forår og i denne sommer og i det tidlige efterår, således at man får mulighed for at forholde sig til forslaget og deltage i debatten.

Derfor er jeg som nævnt ikke tilhænger af, at der nedsættes en kommission, som skal sidde fra juni 1992 til juni 1993, hvorefter der først skal udarbejdes et lovforslag efter sommeren 1993. Lad os i stedet fortsætte debatten nu. Jeg har til hensigt i løbet af de kommende måne-

[Undervisnings- og forskningsministeren]

der at invitere Folketingets partier til en række drøftelser på baggrund af ikke bare regeringens forslag, men også de øvrige forslag, der har været til behandling her i Tinget. Jeg forstår, der er bred enighed om, at ingen af dem skal færdigbehandles, netop for at der bliver tid til en drøftelse.

Jeg forstår også, at der er ønsker om – og det tror jeg ikke mindst der er hos Socialdemokratiet – at der foretages et kulegravningsarbejde. Jeg synes, vi politikere bør deltage i dette kulegravningsarbejde. Jeg synes, vi skal lade det foregå ved, at der allerede nu stilles spørgsmål, anmodes om notater, oplysninger og andet, og at vi i det tidlige efterår – meget gerne i midten af august – holder et 2-, måske 3-dages internatmøde om folkeskoleloven, hvor vi for alvor kan dykke ned i de svar, vi har fået, i de muligheder, der er.

Regeringens svar er altså ja til kulegravning, ja til debat, ja til grundige drøftelser. Men vi synes ikke, det behøver afvente en kommission. Derved ville vi jo også komme på al for lang afstand af de forsøg, som har kørt siden 1987.

Ved udarbejdelsen af regeringens lovforslag er der faktisk lagt betydelig vægt på erfaringerne fra udviklingsprogrammet. Jeg kan nævne den ene paragraf efter den anden, som direkte er en konsekvens af udviklingsforsøgene. Tænk på den tidligere sprogstart, tænk på faget fransk, tænk på indførelse af »natur og teknik«, tænk på styrkelse af dansk i de mindre klasser, tænk på åbningen af skolen for både voksne og for kulturaktiviteter i lokalområdet osv. På en lang række punkter har vi søgt at forme regeringens forslag sådan, at disse forsøg i næsten ubegrænset omfang kan køre videre i fremtidens folkeskole, dog naturligvis med undtagelse af sprogområdet, hvor vi må have en vis orden på tingene, og hvor vi politikere inden så længe bør træffe beslutning om, hvordan sprogundervisningen skal starte, og hvordan den skal være i fremtidens folkeskole.

Når jeg ser på det foreslåede kommissorium for en folkeskolekommission, er jeg enig med forslagsstillerne i vigtigheden af, at de nævnte punkter bliver grundigt overvejet. Jeg gør opmærksom på, at der er et betydeligt sammenfald mellem de punkter, som forslagsstillerne nævner, og de punkter, som regeringen selv har lagt vægt på i lovforslaget, f.eks. mulighe-

den for reel undervisningsdifferentiering. Naturligvis kan denne reelle undervisningsdifferentiering foregå bl.a. gennem det, der kaldes helhedsorienterede projektarbejder. Der er intet i hverken regeringens tanker eller i regeringens forslag, der udelukker det, men vi mener, at det må have lov at brede sig i takt med, at der er forståelse for det, og vi mener ikke, man skal trække noget ned over hovedet på lærerne eller skolerne. Det må vise, hvad det duer til i praksis. Lovrammen skal være åben for det. Vi politikere skal ikke afgøre, om fremtidens skole skal arbejde med helhedsorienterede projektarbejder, som nogle er tilhængere af, eller om det skal være på en lidt anden måde. Det ville jo være pædagogisk detailstyring, hvis vi lavede lovregler om dette.

Som sagt er det regeringens opfattelse, at debatten allerede er så godt i gang, at vi ikke bør standse den ved at nedsætte en kommission. Derimod vil vi gerne være med til den kulegravning, som må være formålet med kommissionen, så man kan sige, at vi har forståelse for og gerne vil søge at realisere formålet og hensigten, men midlet synes vi altså ikke vi kan sige ja til.

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne takke for ministerens besvarelse. Ministerens udspil i går var efter Socialdemokratiets opfattelse skuffende. Folkeskolen skal ikke være ideologisk kastebold. Socialdemokratiet finder, at der skal være tid til debat om nye veje og nye muligheder i folkeskolen.

Socialdemokratiet mener også med dette forslag at give udtryk for, at Folketinget skal samle Udviklingsrådets arbejde op. Vi har i det, som vi siger er kommissoriet, peget på 8 punkter, som vi især lægger vægt på skal være en del af opsamlingen. Der skal ses på vurderingen af folkeskolen som en enhedsskole, behovet for at udvide undervisningspligten og ændring af organisationen af fagrækken i 4-5 bredere fagområder. Desuden skal vi have udviklet et bedre bedømmelsessystem, og vi skal have udviklet mulighederne for og styrket samarbejdet mellem hjem og forældre. Endvidere skal vi se på den fremtidige placering af specialundervisningen, ligesom vi skal have set på, hvordan vi laver den åbne skole i direkte kontakt med de lokale omgivelser. Vi synes også, at det ville være rart at se på, hvordan sko-

[Helle Døgn]

lestyrelsesloven er blevet initieret rundt omkring.

Først og fremmest mener vi, at det er vigtigt, at der er tid til debatten. Ministeren mener, at det er mærkeligt, at debatten først rigtig kan starte i juni. Det er ikke så mærkeligt, for først da foreligger resultatet af det forsøgs- og udviklingsarbejde, som Folketinget bestilte og betalte med 400 mio. kr. Debatten skal og kan ikke forceres, og partierne i Folketinget skylder sig selv og deres vælgere at melde ud, når resultatet af dette arbejde foreligger.

Vi ved godt, at ministeren aldrig har bakket op bag udviklings- og forsøgsarbejdet, og vi ved også godt, at ministeren ikke ønsker at lade det indgå i partiernes videre arbejde, men er det nu klogt?

Socialdemokratiet deltager gerne i et konstruktivt arbejde med udgangspunkt i udviklingsrapportens resultatopgørelser. Det vil ikke efter vores opfattelse være anstændigt af ministeren at tilrettelægge et seminar alene med udgangspunkt i hans eget forslag. Udviklingsrådets 400 mio. kr.-rapport må efter vores opfattelse danne grundlaget for partiernes videre drøftelser. Folketinget har bestilt et stykke meget spændende udviklingsarbejde. Vi har ikke tidligere set en sådan samarbejdsform og udviklingsform, og resultatet af det vil foreligge i slutningen af maj måned. Partierne skylder dette udviklingsarbejde respekt og at lade det danne grundlag for det videre reformarbejde.

Selvfølgelig er Venstre og Det Konservative Folkeparti også velkommen til at søge deres forslag inddraget som deres bidrag, men det kan ikke være arbejdsgrundlaget, da det slet ikke giver svar på de helt centrale spørgsmål om den faglige fornyelse, om undervisnings-differencieringen, om intern og ekstern evaluering m.v. Ministerens udspil er derfor for os at se en skuffelse. Det er egentlig ærgerligt, at ministeren ikke forstår at optræde som hele Danmarks undervisningsminister, men forfalder til at optræde alene som fanebærer for Venstre.

Socialdemokratiet opfordrer til tid til debatten, tid til, at alle kan medvirke. Vi vil også gerne medvirke til et konstruktivt samarbejde om at få samlet udviklingsarbejdets anbefalinger op, og derfor vil Socialdemokratiet give udtryk for, at vi ønsker et samarbejde. Hvis det er formen, der er problemet, deltager vi også

gerne under en anden form, men vi har fremsat dette forslag, for at Folketinget kan få lejlighed til at diskutere, hvordan dette arbejde samles op, og jeg vil fortsat anbefale Socialdemokratiets forslag til overvejelse også i det videre udvalgsarbejde.

Eva Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti er naturligvis enig med Socialdemokratiet i, at det er vigtigt med en grundig debat. Det er en væsentlig og betydningsfuld ting at vedtage en ny folkeskolelov såvel for os herinde som for det danske folk.

Jeg vil på den anden side gerne sige, som det allerede er påpeget af undervisningsministeren, at debatten er godt i gang. Jeg har da i hvert fald personligt deltaget i en lang række møder, hvor vi har debatteret forslaget. Jeg har også forud for regeringens forslag i går set masser af indlæg om det i den skrevne presse, så debatten er i gang såvel her i huset som – og det er nok så væsentligt – uden for huset.

Vi har modtaget alle delrapporterne fra Folkeskolens Udviklingsråd og har haft mulighed for at sætte os ind i dem i ca. 3 uger, vil jeg skyde på, og vi ved, at den samlede rapport kommer i slutningen af maj eller i begyndelsen af juni måned, så der skulle være tid til at se på den samlede rapport, inden lovforslaget endeligt vedtages.

Jeg ser ikke nogen grund til, at vi først bestiller et udviklingsarbejde, modtager både alle enkeltrapporterne og den samlede rapport og derpå sætter en kommission til at se på det for os. Nu må politikerne vel være i stand til selv at drage konklusionerne og træffe en beslutning.

Som ministeren påpegede, er vi også efter en række drøftelser i Folketinget inviteret til politikerdrøftelse i august måned, hvor vi selv kan se på det, og jeg synes, at det i den forbindelse også er væsentligt at understrege, at regeringen ingen planer har om en hurtig vedtagelse af folkeskolelovforslaget; vi er indstillet på, at forslaget skal oversomme.

Så selv om jeg som Socialdemokratiet finder det vigtigt med en grundig debat, finder jeg også, at vi har tid til det med den skitserede tidsplan fra undervisningsministerens side, og at der også er rigelig tid til at inddrage andre interesserede og sagkyndige i debatten.

[Eva Møller]

Jeg kan derfor ikke støtte det socialdemokratiske beslutningsforslag.

Køpke Christensen (FP):

Fremskridtspartiet kan naturligvis ligesom andre partier i Tinget kun være tilfreds med de intentioner, der ligger i det foreliggende forslag, nemlig at det drejer sig om at få så godt et beslutningsgrundlag som overhovedet muligt, inden man vedtager en så gennemgribende reform, som der her er tale om.

Vi er da også på linje med ministeren, når han udtaler, at debatten allerede er godt i gang, det har vi tydeligt set. Både SF og Det Radikale Venstre har, som ministeren ganske rigtigt sagde, hver især fremsat forslag i Tinget, og vi har også haft en forespørgselsdebat inden jul, så debatten kører fantastisk godt, for den sags skyld også i medierne. Jeg mener, at det er noget ret fundamentalt, at det netop sker som en folkelig debat, og vi kan se, at mange borgere er interesserede; det beviser, at vi virkelig har at gøre med noget, som man bør lave så godt for borgerne som overhovedet muligt.

Vi er dog ikke helt enige med ministeren i, at det, der nu er foregået om folkeskolen, er tilstrækkeligt, og vi forstår stadig ikke, at ministeren så sent som i går udtalte, at han mente, at hele den ny reform skulle igennem hurtigst muligt. Det drejer sig efter vores opfattelse ikke om at få den vedtaget så hurtigt som muligt, således at de ny bestemmelser allerede, som ministeren var inde på, kan træde i kraft i skoleåret 1993-94. Det, det handler om, er, som jeg tidligere sagde, at få en så god folkeskolelov som overhovedet muligt, og det gøres ikke ved på nogen måde at haste en så gennemgribende reform, som der her er tale om, igenem.

På den anden side er der efter vor opfattelse heller ikke brug for at nedsætte flere kommissioner, og jeg siger »flere«, fordi vi på så mange områder ser, at man bare nedsætter kommissioner. Det, der som sagt er brug for, er en større folkelig debat bl.a. i medierne og i de berørte grupper, herunder forældrekrædsen, der er brugerne, samt sidst, men ikke mindst, også blandt dem, der er beskæftiget inden for netop dette område, nemlig lærerne.

I det af regeringen fremsatte forslag er der ønske om en tidligere sprogstart, styrkelse af faget fransk, indførelse af natur og teknik som

selvstændige fag osv. Jeg skal gøre opmærksom på, at det efter vor opfattelse er glædeligt, at der ligger nogle intentioner i ministerens forslag om at gøre de enkelte skoler mere frie end i det nuværende system.

Fremskridtspartiets uddannelsespolitik går netop ud på, at man liberaliserer dette område fuldstændigt, således som jeg tidligere har været inde på. Vi ser gerne, at der kommer en slags konkurrencemoment, så nogle skoler bliver bedre end andre, frem for at alle skal være lige dårlige; heri er vi nok særlig uenige med Det Radikale Venstre. Incitamentet for at lave en så god skole som muligt for brugerne/forældrene kommer frem ved at indføre en slags konkurrence. Hvad skolernes undervisning skal indeholde, skal vi fra politisk side ikke styre. Naturligvis har vi lov til at komme med vore ønsker og at give folkeskolen nogle forslag til, hvad undervisningen skal indeholde, men det må og skal være den enkelte folkeskole, der får friere tøjler til at styre sine undervisningsfag.

Regeringen kommer i sine forslag ind på, at der også skal ske en styrkelse af samarbejdet mellem forældre og skole. Dette vil helt naturligt blive tilfældet, når den enkelte folkeskole får større spillerum, så der bliver konkurrence. Den enkelte folkeskole vil nemlig sætte brugerne i centrum, og det handler om at imødekomme forældrenes ønsker.

Ministerens ros til Socialdemokratiet for partiets friske initiativ kan man sætte et stort spørgsmålstegn ved. Vi har set en del kommissioner, og jeg forstår altså ikke ministerens bemærkninger om, at det skulle være et frisk initiativ. Det er ikke noget nyt, at man nedsætter kommissioner, og vi ved, hvor bureaukratiske sådanne kommissioner er, der absolut ikke behøver at medvirke til en større folkelig debat om de pågældende emner.

Vi har lige set en undersøgelse i Jyllands-Posten i dag af, hvordan befolkningen ser på de forskellige folkeskolefag. Det ser i hvert fald ud til, at regeringen er i modvind. Når vi f.eks. taler om fagene musik, fransk, biologi, hjemkundskab, billedsprog, håndarbejde osv., ser det ud til, at det ikke er noget, som befolkningen ønsker som sådan, og dermed siges det også, at vi må styrke fag som matematik, regning, dansk, og det er i Fremskridtspartiets ånd. Vi har præcis den samme holdning, som

[Køpke Christensen]

flertallet i befolkningen har, men vi understreger, at vi ikke ønsker at sige, at det skal være sådan, fordi det er vores holdning. Vi ønsker at give friere spillerum for de enkelte folkeskoler, så de får mulighed for at konkurrere med friskolerne eller med de private skoler. Det hører man tit og ofte fra folkeskolelærere at de ikke har mulighed for, som det er i dag.

Vi kan som sagt ikke støtte forslaget, men det tror jeg nok er gået op for de fleste her i salen.

Anders Mølgaard (V):

Med en lettere omskrivning af et berømt udsagn vil jeg starte med at slå følgende fast:

Folkeskolens fremtid er for vigtig en sag at overlade til nogle i andre sammenhænge udmærkede uddannelseseksperter. Det er essensen af Venstres holdning til det socialdemokratiske forslag om at nedsætte en folkeskolekommission. Men jeg fornemmede nu også på fru Helle Degns indlæg, at Socialdemokratiet er villigt til at indgå i andre samarbejdsmonstre end lige netop den foreslåede kommission, og denne åbning er Venstre naturligvis positiv over for.

Vi er modstandere af at begrave den nødvendige og brede folkelige debat om folkets skoles fremtid i en forkromet kommission. Kommissioner kan i visse sammenhænge have en god og nødvendig funktion, men slet ikke på dette fremskredne tidspunkt. I denne sag savner vi ikke ligefrem et debat- og beslutningsgrundlag; der er faktisk afviklet ca. 8.000 forsøg de sidste 4 år. Håndfast har evalueringen betydet næsten en meters penge i real af spændende og lærerige rapporter.

Jeg er helt enig med Udviklingsrådets formand, Birgit Darre, der i et interview i Folkeskolen nr. 4 1992, side 5, udtaler følgende om Folketingets beslutningsgrundlag:

»Aldrig har et Folketing haft så flot et grundlag at beslutte en enhedsreform ud fra.«

Tidspunktet er nu inde til, at folket og de folkevalgte trækker i arbejdstøjet. Det er vores fælles opgave og ansvar at sikre, at vi nu får gang i en bred folkelig debat, som føles nærværende for både hr. og fru Petersen i Thy og hr. og fru Hansen på 3. sal på Islands Brygge. Vi skal skabe rum for, lyst til og interesse for samtale om fremtidens folkeskole, meningerne bør brydes, og jeg håber, at debatten bliver præget

af livssyn og grundholdninger, og at der bliver mulighed for at fordybe sig i og fundere over de vigtigste pejlemærker for en livskraftig folkeskole.

Alt i alt skylder vi folkets skole en bred og folkelig debat og ikke ekspertkommissioner.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Jeg synes, det var et interessant indlæg, der kom fra Venstres ordfører, og jeg vil gerne stille det konkrete spørgsmål: På hvilken måde har Venstre tænkt sig, at udviklingsrapportens arbejde skal inddrages i et forslag til en indholdsmæssig revision af folkeskoleloven? Jeg synes, det er betænkeligt, at Venstre allerede på nuværende tidspunkt har givet tilslutning til at fremsætte et lovforslag, før man overhovedet har set en sammenskrivning, en konklusion af de anbefalinger, som udviklingsarbejdet må føre til. Hvad er det, Venstre mener der allerede nu ligger i udviklingsrapporten, som man kan se i det forslag? Var meningen med at stille forslaget på nuværende tidspunkt ikke at flage med en Venstrefane frem for at give sig tid til at høre på, hvilke anbefalinger Udviklingsrådet sender til Folketinget?

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Jeg vil gerne erklære mig fuldstændig enig med fru Helle Degn, og så vil jeg stille det helt konkrete spørgsmål til hr. Anders Mølgaard: Hvor synes hr. Anders Mølgaard, vi kan se resultaterne af de 8.000 forsøgs- og udviklingsarbejder i det lovforslag, der blev fremsat i går?

(Kort bemærkning).

Anders Mølgaard (V):

Jeg tror også, fru Helle Degn og fru Else Marie Mortensen er bekendt med, at det efter Folketingets dagsorden er meningen, at vi den 12. marts skal fordybe os i disse sager, og jeg mener, at det, vi i dag skal forholde os til, er ønsket eller mangel på ønske om at diskutere, hvorvidt vi har behov for en ekspertkommission, så jeg vil gemme den centrale del af debatten til den 12. marts, men jeg vil da godt som hovedlinje sige, at vi alle sammen kender essensen af disse rapporter, og at der bliver rig lejlighed til at debattere disse ting det kom-

[Anders Mølgaard]

mende års tid. Så vil jeg sige, at man godt kan have holdninger til skole spørgsmål og have nogle visioner, uden at de nødvendigvis alle sammen skal være baseret på et erfaringsgrundlag i nogle rapporter. Det er der ikke noget i vejen for, det er ikke forbudt her i landet. Jeg mener, at f.eks. ønsket om at fremskynde sprogundervisningen, muligheder for mere tværfaglighed, hvis man ønsker det, er eksempler, som også har deres udgangspunkt i nogle af de rapporter, der foreligger. Skolen som lokalt kulturcenter er også inspireret af mange af de 400-500 forsøg, der er kørt rundt omkring, men alt det bliver der rig lejlighed til at diskutere den 12. marts og det kommende halve til hele år. Så der bliver gode muligheder for at diskutere det senere.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi er tilbage i ordførerrækken.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

I de sidste mange uger har man kunnet være sikker på, når man åbnede dagens aviser, at der ville være et eller flere debatindlæg om folkeskolen. Det synes jeg har været overordentlig glædeligt, for en seriøs debat om en ændring af folkeskolens forhold er absolut nødvendig, inden Folketinget skrider til handling. Derfor glæder jeg mig ligesom andre ordførere over den livlige offentlige diskussion, som er startet, og jeg er også glad for, at vi nu har fået et udspil fra Socialdemokratiet. Sammen med Det Radikale Venstres og SF's forslag, som blev førstebehandlet for godt en måned siden, har vi dermed tre partiers synspunkter på bordet til de videre forhandlinger i de kommende måneder, og det synes jeg er godt.

Når jeg ser på de problemstillinger, som Socialdemokratiet trækker frem i bemærkningerne til forslaget 8 punkter, ser jeg stor overensstemmelse mellem Socialdemokratiets og SF's synspunkter, synspunkter, der for os er afgørende, når vi skal lovgive for en fremtidsrettet skole. Det gælder betragtningerne om undervisningens indhold og organisering, som vi også har lagt stor vægt på i vores forslag. Det samme er tilfældet i synet på udviklingen af et bedømmelsessystem, der er en naturlig del af undervisningsforløbene og med udgangspunkt i den enkelte elev og den enkelte elevs udvikling. Også ideen om den åbne skole og sam-

spillet med omgivelserne og fastholdelse af enhedsskolen kan jeg bekræfte over for Socialdemokratiet og Folketingets andre partier er uhyre væsentlige punkter på SF's dagsorden for en ny folkeskole.

Jeg vil nævne et enkelt område af de otte – og jeg tror ikke, at det er særlig overraskende for fru Helle Degn – hvor SF har en principielt anden opfattelse end Socialdemokratiet. Det drejer sig om synet på begrebet undervisningspligt. Vi ser meget gerne og brændende, at overskriften især i disse arbejdsløshedstider er uddannelse, uddannelse og atter uddannelse i en meget bred forståelse af dette ord, men som princip er vi tilhængere af en uddannelsesret og ikke en uddannelsespligt.

Som det fremgår af SF's forslag om et videudviklingsråd og internationalisering af folkeskolen, mener vi, at de mange tusind udviklingsarbejder har vist en parathed og vilje til udvikling af folkeskolen. SF er nu på det sted i diskussionen, hvor vi ser frem til de anbefalinger, som en 3-personers-gruppe udpeget af udviklingsrådet har påtaget sig at fremsætte i forbindelse med den afsluttende rapport fra rådet. Det er SF's håb og forventning, at disse anbefalinger vil inspirere Folketingets partier til at forme fremtidens skole, og derfor mener vi nok heller ikke, at det er en god idé at nedsætte en kommission på dette tidspunkt i forløbet, hvorfor vi ikke kan støtte forslaget.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at vi ser frem til de kommende måneders både offentlige debat og de politiske drøftelser, som Folketingets partier skal have sideløbende dermed, og det må tage den tid, som den slags ting nu skal tage. Derefter synes jeg, at Folketinget kan være parat til politiske vurderinger af og beslutninger om, hvordan en ny lov for folkeskolen skal se ud.

Jette Pors (CD):

Nu er Fremskridtspartiet ikke repræsenteret mere i salen, men jeg kunne da godt lige have lyst til at indlede med at sige, at det ikke er ministerens lovforslag, vi skal debattere i dag; jeg vil i hvert fald nøjes med at forholde mig til Socialdemokratiets beslutningsforslag.

Jeg er enig med ministeren og regeringspartierne i, at Folketinget skylder elever og forældre, at der bliver meldt ud nu, så vi kan få debatten rigtigt i gang. Det kan da godt være, at

[Jette Pors]

vi herindefra skal have nogle flere konferencer, det deltager vi meget gerne i, men det er unødvendigt at nedsætte en kommission nu, for vi har det materiale, vi skal bruge for at kunne komme videre.

Så jeg vil nøjes med at sige, at CD ikke støtter det fremsatte beslutningsforslag om nedsættelse af en folkeskolekommission.

Ole Vig Jensen (RV):

I Det Radikale Venstre har vi også taget det som givet, at vi ikke med dette forslag skulle indlede en større debat om en ny lovgivning om fremtidens skole og endnu mindre tage hul på den debat, som undervisningsministerens netop fremsatte forslag kunne give anledning til; den kommer på et senere tidspunkt.

Det ville netop være i strid med dette forslag, hvis vi tog den debat på dette tidspunkt, og derfor skal jeg også gøre det forholdsvis kort og måske skuffe forslagsstillerne ved at sige, at vi heller ikke kan støtte forslaget i den udformning, det har, men at vi er enige i de gode hensigter, som går på at sige ja til grundighed og til at søge fortsat vejledning og rådgivning om det arbejde, vi nu skal i gang med, men at det mere hensigtsmæssigt kan foregå i det regi, som Folketinget nu engang udgør, og gerne i et samarbejde med mange gode kræfter i det videre forløb. Jeg var også tilfreds med, at undervisningsministeren i dag med dette forslag som anledning sagde, at han var indstillet på, at hvad der er lagt frem af forslag, selvfølgelig skulle indgå i de bestræbelser, som vi nu skal gøre os for at nå til enighed om en reform.

Når jeg er betænkelig ved eller faktisk modstander af at nedsætte en kommission på nuværende tidspunkt, hænger det sammen med – og det har andre ordførere også givet udtryk for – at vi let ville løbe en risiko for at standse den debat om folkeskolen, som nu er godt i gang, og jeg har med megen glæde i de sidste par måneder deltaget i mange skolemøder, hvor de fremmødte såvel lærere som forældre i usædvanlig grad har været engagerede og velforberedte til en debat om skolen. Derfor skal vi holde interessen og lysten til at debattere og samtale om fremtidens skole i live.

Vi er enige om, at det i hvert fald skal vare indtil årets udgang, før vi for alvor sætter os til at finde den fælles løsning, som jeg godt vil understrege vi fra radikal side er indstillet på

at vi må nå frem til, nemlig en bred politisk tilslutning til en folkeskolereform. Jeg er enig med dem, der så mange gange har henvist til, at der i virkeligheden ligger et usædvanligt og meget godt grundmateriale, som vi har til rådighed, når vi nu skal tage debatten såvel om ministerens forslag som om det, som vi andre har præsteret undervejs.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Når man tager ordret, hvad hr. Ole Vig Jensen sagde, at vi nu skal arbejde videre frem på grundlag af de forslag, der er fremsat, må jeg forstå det sådan, at også Det Radikale Venstre ønsker, at i det fortsatte konferencesarbejde eller i den form, vi nu vælger, skal udgangspunktet ikke alene være det af Folketingets partier fremlagte grundmateriale, men også det af Udviklingsrådet fremlagte grundmateriale og de anbefalinger, som Udviklingsrådet fremlægger i maj måned.

I Socialdemokratiet er vi af den opfattelse, at intentionen med forslaget netop er at sikre den grundighed, som også hr. Ole Vig Jensen er opmærksom på, og som også fru Hanne Thanning Jacobsen nævnte, nemlig at det er vigtigt, at vi ikke bare skal have de ideologiske modsætninger, som Folketingets partier til enhver tid kan diske op med, som et arbejdsgrundlag, men at det for at sikre grundigheden er så utrolig vigtigt, at udgangspunktet for os bliver disse 4 års udviklingsarbejde.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg kan svare fru Helle Degn kort og klart med henvisning til, hvad jeg har sagt adskillige gang i den sidste tid, nemlig at vi netop gennem forsøgs- og udviklingsarbejdet har et utrolig godt fundament for de drøftelser, vi skal have, men vi må selvfølgelig lytte til andre, som også har synspunkter om skolen. Jeg tror ikke, der er nogen uenighed, og jeg mener faktisk, hvis jeg hørte rigtigt, at det også gjaldt ministeren, og så er vi i hvert fald kommet det lille skridt videre i fællesskab.

Lysholm Christensen (KRF):

En lov om folkeskolen er en yderst vigtig sag, som vedrører hele befolkningen, og derfor

[Lysholm Christensen]

er det vigtigt med en grundig debat forud for vedtagelsen af en sådan ny lov. Det er glædeligt, at debatten allerede er i gang, og vi har, som det også er nævnt af så mange andre, en række forsøgsresultater liggende på bordet allerede nu, og vi afventer nogle samlede beskrivelser af forsøgsarbejdet i løbet af kort tid. Så der er faktisk meget på bordet, som kan danne grundlag for denne nye lov om folkeskolen.

Jeg er godt tilfreds med, at vi ikke skal gøre det færdigt i denne samling; det ville have været et urimeligt hastværksarbejde, men jeg vil dog også sige, at det er vigtigt, at vi får det gjort i næste folketingsår, og alene den tidsramme hindrer det kommissionsarbejde, som her er foreslået, i hvert fald hvis kommissionen først skulle færdiggøre sit arbejde 1. juni 1993. Jeg mener ikke, der er nogen grund til at forhale denne proces så langt. Vi har nu rimelig tid til at inddrage de forsøgsresultater, der allerede er, og vi imødeser som sagt stadig væk sammenskrivningen, men der er også tid til at få det inddraget i det videre arbejde med reformen.

Socialdemokratiet har naturligvis ret i, at det lovforslag, som vi blev præsenteret for i går, ikke er udarbejdet på baggrund af disse forsøgsresultater; det er jo en ministers gode ret at fremlægge et forslag, som bærer præg af den politiske holdning, der ligger bag ministerens arbejde. Sådan er vilkårene i det politiske arbejde.

Men den debat skal vi have senere, og dér bliver det så muligt at skyde det ned, man ikke synes skal have lov at stå, og i øvrigt bidrage med de tanker, man selv finder vigtige i den forbindelse. Både Socialdemokratiet og vi andre har jo rig mulighed for dér at påvirke det videre arbejde med folkeskoleloven. Man kan så håbe, at det, der sker i løbet af sommeren og det tidlige efterår, kan være med til at præge det nye lovforslag, som må komme i begyndelsen af næste samling.

Man kan vel heller ikke bortforklare, at det forslag fra Socialdemokratiet, som vi behandler nu, også bærer præg af skolepolitiske tanker. Jeg tænker på udvælgelsen af de punkter, der er nævnt i bemærkningerne. Det er formentlig ikke tilfældigt, at det er de punkter, der er nævnt. Det er jo vigtige sager for Socialdemokratiet.

Der er punkter, som jeg også mener er vigtige, men jeg synes nok alligevel, at det er, som om man pålægger kommissionen et lidt bundet mandat med den måde, punkterne her er udarbejdet på.

Det skal jeg ikke gå nærmere ind i, men i Kristeligt Folkeparti er det vores opfattelse, at tiden nu inde til, at politikerne trækker i arbejdstøjet. Vi skal deltage i den debat, der skal være i den kommende tid, og vi håber også, at forældre, lærere, og hvem der ellers er engageret i skolens arbejde, vil deltage livligt i den debat, således at vi kan få lavet et godt lovgrundlag for vores fælles folkeskole.

På denne baggrund må jeg afvise Socialdemokratiets forslag om nedsættelse af en folkeskolekommission.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Til hr. Lysholm Christensen blot den bemærkning, at jeg ikke har lyst til at anfægte ministerens helt naturlige ret til at fremsætte lovforslag, jeg vil bare anfægte visdommen og klogskaben i det. Jeg mener, at undervisningsministeren med sit initiativ pådrager sig ansvaret for at gøre folkeskolen til en ideologisk kravlegård. Det mener jeg folkeskoleområdet er for vigtigt til. Jeg mener, at ministeren også som minister burde føle et ansvar for det udviklingsarbejde, som Folketinget har bestilt, og derfor have ventet med at fremkomme med sit eget forslag, indtil ministeren ligesom vi andre havde lyttet til, hvad det er, der er folkeskolens hverdag, og hvad signalerne derfra er, for de er ikke afspejlet i ministerens forslag, som vi så i går. Det var for os at se en skuffelse.

Else Marie Mortensen (S):

På forslagsstillernes vegne vil jeg gerne takke partiernes ordførere for deres kommentarer til forslaget, og specielt vil jeg aflevere en kvittering til de ordførere, der har udtalt sig om vigtigheden af tid til debat, og for bemærkningerne om, at det ikke har noget hastværk dette stykke lovarbejde. Debatten er vigtig; det er gået igen fra mange sider.

Vi har nu det parlamentariske problem, at vi skal have samlet de utrolig spændende resultater fra forsøgs- og udviklingsarbejderne. Ministeren ønsker at indbyde til – sådan forstod jeg det – et internatmøde, hvor vi skal drøfte vide-

[Else Marie Mortensen]

re. Det kommer vi selvfølgelig beredvilligt og meget gerne til, men vi tror ikke på, at en politikerkulegravning bør være den eneste vej ud af dette. Det kan højst blive et trin på vejen.

Vi håber, at Udviklingsrådets rapport, som ministeren i nogle sammenhænge lidt hånligt har kaldt en drøvtyggerrapport, bliver en opsamling og en koordinering af mindst 24 særdeles velkvalificerede forskningsrapporter, som i øvrigt har kostet det danske samfund 400 mio. kr., forskningsrapporter, der hver for sig indeholder spændende bud på fremtidens folkeskole for alle, den fremtidens folkeskole, der skal rumme børn fra København og børn fra Vestjylland, børn, hvis forældre er velstillede, og børn, hvis forældre har det svære, børn, der har forskellige talenter og evner, børn af fremmedsprogede forældre og børn af danske forældre, kort sagt: Den danske folkeskole med et sundt og naturligt enhedspræg.

Jeg vil som forslagsstiller slutte, som vores ordfører begyndte, med at sige, at vi ikke vil have ideologiske eksperimenter i vores folkeskole; det er vores børn for vigtige til.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Der er som ved den foregående debat om folkeskolen i forbindelse med førstebehandlingen af SF's og Det Radikale Venstres forslag en forbløffende enighed på en række punkter, som lover godt for mulighederne for at skabe bred enighed om en indholdsreform.

Fru Helle Degn og fru Else Marie Mortensen siger, at Folkeskolen ikke skal være en ideologisk kravlegård. Jeg er fuldstændig enig. Der er intet ønske hos regeringen om på nogen måde at drive ideologi i forbindelse med den fleksible lovramme, vi skal have for landets folkeskole.

Jeg vil gøre opmærksom på, at ni ud af ti socialdemokratiske tanker i bemærkningerne til det forslag, vi behandler, kan rummes inden for det forslag, regeringen fremsatte i går – ni ud af ti. Det, der ikke kan rummes, er ønsket om en udvidelse af undervisningspligten, og det forstår jeg, at heller ikke SF eller andre partier støtter, og derfor kan vi vist se bort fra det.

Resten kan leve og trives inden for den ramme, regeringen har lagt frem. Det lyder da ikke særlig ideologisk. Det lyder måske liberalt,

men så er det jo i betydningen rummeligt, folkeligt med plads for forskellige opfattelser.

Vi er ovenud enige med Socialdemokratiet i, at vi skal sikre,

»... at der ikke kan opstå for stort efterslæb i kvaliteten af og niveauet på den undervisning, folkeskoleelever landet over modtager efter folkeskoleloven, ...«.

Vi kunne ikke være mere enige. Det er jo baggrunden for den enkle målstyring, regeringen lægger op til. Ved at fastslå målstyringen kan vi til gengæld give frit slag også for alle de tanker, som er rummet i de socialdemokratiske bemærkninger til det forslag, vi behandler, og også for de tanker, der var indeholdt i Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres forslag, som vi behandlede forleden.

Vi er også enige om, at vi skal, og jeg citerer igen fra det socialdemokratiske forslag:

»... sikre, at den enkelte folkeskole ikke udvikler sig så forskelligt, at det bliver vanskeligt at flytte fra en skole til en anden.«

Vi er enige. Det er derfor, vi skal have denne målstyring. Vi har f.eks. strøget tanken om, at man kunne skrive, at engelsk skulle starte senest fra fjerde klasse. Vi har strøget ordet senest, fordi vi er enige med Socialdemokraterne i den betragtning, at der skal være en vis faglig enhed i folkeskolen, bl.a. af hensyn til de mange, der flytter.

Tanken om, at undervisningen skal kunne organiseres i fire eller fem bredere fagområder, har jo kunnet realiseres under udviklingsprogrammet. I regeringens forslag foreslås det, at vi fjerner de sidste hindringer for, at det kan realiseres, også uden at det behøver at hedde forsøg. Vi afviser blot, at man trækker det ned over hovedet på alle, fordi vi ikke er så overbevist om velsignelsen af denne opdeling. Blandt andet har jeg svært ved at se, hvordan man kan undervise i alle sprog samtidig, og jeg har svært ved at se, hvad formålet egentlig skulle være med det, men det skal være tilladt.

At eleverne skal inddrages i hele undervisningens arbejdsproces mener regeringen sandelig også. At der skal være

»... mulighed for en reel undervisningsdifferentiering ...«

er vi utrolig enige i, og også at det bl.a. skal kunne ske – for Socialdemokratiet har ordet »bl.a.« med –

»... bl.a. gennem helhedsorienterede projektarbejder, ...«.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Den formulering kan vi tiltræde, og »... at fagområdernes kreative vinkler integreres i den almindelige undervisning...«. Naturligvis, det er kunsten. Gid man havde den færdige opskrift på det, men som overskrift er det i hvert fald rigtigt sagt.

Og »en stillingtagen til en fremtidig styrkelse af fremmedsprogsundervisningen«. Ja, det er netop det, vi mener der er brug for, og her må vi ikke vente for længe.

Med hensyn til bedømmelsessystemet – og nu følger jeg igen kronologien i det socialdemokratiske forslag – vil jeg sige, at der ikke står noget i lovforslaget eller i den nugældende lovgivning om, hvilket bedømmelsessystem vi har. Vi mener i regeringen, at det kniber med bedre forslag, men det er ikke lovrammen, der fastsætter disse ting.

Og sådan kunne jeg fortsætte. Som sagt nu ud af ti af Socialdemokratiets punkter, af de hensigter, man nævner man vil have med dette skolekommissionsarbejde, kan rummes inden for det forslag, regeringen har fremsat. Det tyder på, at det ikke er et ideologisk forslag, regeringen har fremsat, men derimod et rummeligt forslag, som giver nogle nye muligheder, men som ikke rummer øget tvang, heller ikke med hensyn til undervisningspligt.

Vi har faktisk afventet evalueringsrapporterne. Jeg har læst om ikke hvert ord så i hvert fald ganske store dele af disse mange ord, der står i evalueringsrapporterne. Jeg tror, vi er oppe på ca. 40 reolcentimeters rapporter – det er ganske meget. Jeg havde i går fornøjelsen af at have en anmeldelse af to af rapporterne i Politiken. Det er blot et af flere eksempler på, at jeg faktisk har læst dem. Det er rigtigt, at der endnu mangler en sammenfatning. Vi har altså ment, at vi godt kunne sammenfatte rapporterne selv, og jeg vil altså hellere have den ægte vare, frem for at andre skal tygge det igennem for mig.

Men skidt med det, den lille uenighed klarer vi nok, eftersom vi i god tid får sammenfatningsrapporten. Og jeg kan forsikre, at den vil jeg både læse og også meget gerne anmelde, hvis der er nogen, der gider bringe det, når den kommer.

Jeg har i hele min ministertid været storforbruger af Lærerhøjskolens medarbejdere og af Lærerhøjskolens produkter. Jeg ved ikke, om man kan nævne en tidligere minister, som har

været flittigere bruger af Lærerhøjskolens forskellige rapporter. Jeg har også været storforbruger af disse forsøg. Jeg gør opmærksom på, at næsten samtlige forsøg, der har været gennemført, kan videreføres inden for den ramme, regeringen har lagt frem. Og når det gælder dansk, sprogundervisning og meget andet, kan man ikke benægte, at regeringen har udvist et vist engagement og også i høj grad ladet sig inspirere af forsøgene.

Jeg mener altså, at jeg kan dementere, at regeringen skulle være ligeglad med disse forsøg. Vi er storforbrugere af dem, og vi følger dem op så godt, som det overhovedet er muligt. Naturligvis skal den kulegravning, jeg inviterer til i august, også dreje sig om udviklingsrapporterne, og naturligvis skal det også dreje sig om andre forslag end dem, regeringen har fremsat. Naturligvis. Det ville i øvrigt være svært at forhindre.

Fru Helle Degn siger, og det har hun sådan set ret i, at regeringens forslag ikke giver svar på en række helt centrale spørgsmål. Det er rigtigt, det gør den nugældende folkeskolelov heller ikke, og det kan en lovramme ikke gøre. Jeg mener, vi bør udvise en stor ydmyghed over for, hvad vi kan gøre ved hjælp af paragraffer om den danske folkeskole. Vi kan skabe rammer, vi kan åbne muligheder, skabe vækstmuligheder, men vi kan ikke skabe liv. Det afgørende i skolen kan vi ikke skabe med vore paragraffer, men vi kan skabe nogle rammer, inden for hvilke skolens medarbejdere, forældre, ledelse, elever kan skabe liv og skabe udvikling.

Meningen med udviklingsprogrammet er, at vi skal have en folkeskole, som er i permanent udvikling, og ikke en folkeskole, som først har en udviklingsperiode, og derefter bestemmer Folketinget, hvordan det skal være, og så skal det stå stille på det punkt, som Folketinget har besluttet. Sådan skal det ikke være. Det vil jeg meget gerne bede de forskellige ordførere om at lægge sig lidt på sinde, fordi jeg synes, at en del af den kritik, der har været af regeringens forslag, de efterlysninger, der har været, er urimelige derved, at det, man efterlyser, slet ikke er lovstof og slet ikke bør stå i loven.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne sige tak for ministerens meget

[Helle Degn]

positive bemærkninger, som jeg vil sammenfatte i ét spørgsmål: Hvad var formålet for ministeren med at fremsætte sit eget forslag 3 måneder – bare 3 måneder – før sammenfatningen og anbefalingerne fra Udviklingsrådet lå på vores bord?

Ministerens forslag er produceret, før rapporterne er fremlagt, og derfor vil det være rart for offentligheden at få et indblik i, hvad baggrunden er for, at ministeren fremsætter sit forslag, så kort tid før et så stort udviklingsarbejde ser dagens lys.

Det kan være, ministeren måske var bange for, at de anbefalinger, rapporten kommer med, ikke stemmer helt overens med de anbefalinger, Venstre ville give. Men det er kun en grim mistanke, man kunne have.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad ministerens egen begrundelse er for at fremsætte sit eget forslag tre måneder før.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det svarer jeg meget gerne på.

Proceduren har været nøje aftalt med Udviklingsrådets formand. Det har hele tiden ligget klart, at regeringen ikke ville fremsætte et forslag, før vi havde evalueringsrapporterne. Det har vi overholdt. Udviklingsrådet har derefter selv besluttet, at det ville foretage en sammenfatning. Dertil har jeg sagt, for sådan er jo mit liberale sindelag, at det ville jeg da ikke forhindre, skønt det er lidt usædvanligt, at et udvalg vælger at ændre og udbygge sit eget kommissorium og gå videre, end ministeren har ønsket. Men jeg har venligt og flinkt sagt: Det skal I endelig gøre, I skal bare vide, at jeg fastholder den aftale, den procedure, som der hele tiden har været, nemlig at regeringen ville spille ud ved nytår 1992.

I øvrigt er det fuldstændig ligegyldigt, at regeringen sendte et forslag til høring før jul. For det første var rapporterne, i hvert fald de relevante, så vidt jeg husker, kommet alle sammen, før vi spillede ud. For det andet rummer regeringens forslag plads til de forsøg; der er jo plads til udviklingsforsøgene i regeringens forslag. Og endelig vil jeg gøre opmærksom på, at regeringens forslag blev fremsat i går.

Det er i det sidste par uger, vi efter meget grundig læsning af høringssvar har foretaget justeringer, finpudsninger. Hvis man ser efter,

vil man kunne se, at det ikke er småting, vi har lyttet til. Så jeg beder om, at man regner tidspunktet for fremsættelse af forslaget fra denne uge og ikke fra december. Man har lov at sende skitser til høring, og vi gjorde det altså ikke, før rapporterne forelå. Nu er der så gået adskillige måneder, nu ligger det endelige forslag der, og ingen kan sige, at vi ikke har fulgt proceduren nøjagtigt, som den hele tiden har været aftalt med Udviklingsrådets formand. Hun har da heller ikke haft nogen form for kritik af regeringens fremgangsmåde i denne sag, den har nemlig været aftalt i flere år. Derfor er der ikke noget som helst mærkeligt i det.

Jeg kunne vel teoretisk set have sagt til Udviklingsrådet, at jeg syntes, de skulle være færdige med den sammenfatningsrapport den 1. februar; men det har jeg ikke sagt, for jeg synes, at det måtte Udviklingsrådet selv om. Men jeg har tydeligt sagt til Udviklingsrådet, at hvis de ønskede, at sammenfatningen skulle komme, før vi spiller ud, så måtte den komme frem, før fristen udløber for fremsættelse af nye forslag her i Folketinget, og det er omkring 1. februar. Det har man hele tiden vidst.

Så alt er, som det skal være i forhold til udviklingsforsøgene. De kan rummes inden for dette forslag, der lægges frem, og jeg er sikker på, at også de gode tanker, der kommer i sammenfatningsrapporten, kan rummes inden for forslaget.

Skulle det være sådan, at der kommer overraskelser, så sker der jo ikke noget ved det, for vi har rapporten i god tid, før vi mødes i august og drøfter tingene igennem. Jeg kan altså ikke se, der er sket noget som helst uopretteligt ved, at regeringen som aftalt har spillet ud nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem til Europarådets rådgivende forsamling:**Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):**

Medlem af Folketinget Hjortnæs har meddelt mig, at han med virkning fra den 20. februar 1992 ønsker at udtræde som stedfortræder for medlem af den danske delegation til Europarådets rådgivende forsamling Ole Espersen.

Til ny stedfortræder har vedkommende gruppe udpeget medlem af Folketinget Jørn Pedersen, der herefter er valgt.

Meddelelser fra formanden:**Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):**

Der er herefter ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 28. februar 1992, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.29
